

«Ὡς τῆρα ἀπεκδεχόμεθα
Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν»
(Φιλιπ. γ' 20)

«Ὁ Πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν Υἱὸν
Ὡς τῆρα τοῦ κόσμου»
(Α' Ἰωάν. δ' 14)

ΣΩΤΗΡΙΟ

ΟΡΘΟΔΟΞΟ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΟΜΩΝΥΜΟΥ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος 51ο - 1' Ὀκτωβρίου 2010 - Τεύχος 2008

ὍΠΩΣ ΜΑΣ ΑΓΑΠΗΣΕ ΕΚΕΙΝΟΣ

νάμεσα στους ἄλλους λόγους τοὺς ὁποίους ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς μαθητές του ὁ Κύριος, λίγες ὥρες πρὶν ἀπὸ τὸν ζωποιοῦ του θάνατο, περιέλαβε καὶ μία διδασκαλία γιὰ τὴν ποιότητα τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποία πρέπει νὰ καλλιεργοῦμε μεταξύ μας. «Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», εἶπε (1ω. 1γ' 34). Σὰς δίνω ἐντολὴν νέα, νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο· καθὼς ἐγὼ σὰς ἀγάπησα, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ ἀγαπάσθε μεταξύ σας.

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη βέβαια ὑπῆρχε ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης: «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σουαυτόν» (Λευϊτ. 1θ' 18). Στὰ χρόνια τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἐποχῆς ἦταν κάτι πολὺ μεγάλο νὰ ἀγαπᾶ ὁ καθένας τὸν πλησίον του ὅπως τὸν ἑαυτό του.

Στὴν ἐποχὴ ὅμως τῆς Καινῆς Διαθήκης ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ ζητεῖ κάτι πολὺ μεγαλύτερο καὶ ὑψηλότερο: νὰ ἀγαποῦμε τὸν πλησίον ὄχι ὅπως τὸν ἑαυτό μας, ἀλλὰ ὅπως ὁ Κύριος μᾶς ἀγάπησε, «ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς ὑπὲρ ἑαυτόν... Ξένον οὖν ἄρα τῆς ἀγάπης τὸ μέτρον», γράφει ὁ ἁ-

γιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας. Παράδοξο καὶ ἐκπληκτικὸ τὸ μέτρο αὐτῆς τῆς ἀγάπης. Νὰ αισθανόμαστε ὅτι ὁ ἄλλος ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ μᾶς. Νὰ ἐπιζητοῦμε ὁ ἄλλος νὰ χαρεῖ, νὰ τιμηθεῖ, νὰ ἐξυπηρετηθεῖ, νὰ ἀπολαύσει περισσότερο ἀπὸ μᾶς, νὰ ζήσει πιὸ πολὺ ἀπὸ μᾶς. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος συμπληρώνει καὶ λέγει ὅτι τίποτε δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε ἀνώτερο ἀπὸ τὴν ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν, ἀλλὰ νὰ ἀγαποῦμε μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ εἴμαστε πρόθυμοι «εἰς αὐτόν, εἰ δέοι, τὸν τῆς σαρκὸς καταβῆναι θάνατον, ἵνα τὴν τοῦ πέλας σωτηρίαν ἀποκερδάνωμεν»· ἂν χρειασθεῖ, νὰ ὑποστοῦμε καὶ αὐτὸν τὸν σωματικὸ θάνατο, προκειμένου νὰ κερδίσουμε τὴ σωτηρίαν τοῦ πλησίον.

Ἐδῶ πλέον ἡ ἀγάπη γίνεται θυσία ὑπὲρ τοῦ πλησίον. Ἡ τέλεια ἀγάπη ἀκολουθεῖ τὸ πρότυπο τοῦ Κυρίου, πού θυσιάστηκε πρόθυμα γιὰ τὴ σωτηρία ὄλου τοῦ κόσμου. Αὐτὸς πού ἐφαρμόζει τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μόνο δὲν βλάπτει τὸν πλησίον του, ἀλλὰ μὲ προθυμία καὶ ζήλο, μὲ ἀνιδιοτέλεια, μὲ κόπους καὶ αὐταπάρνηση ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ καλὸ του καὶ ἐργάζεται ἔργα συμπαθείας καὶ στοργικοῦ ἐνδιαφέροντος μὲ τὰ ὁποῖα

ένισχύει τὸν πλησίον, τὸν παρηγορεῖ καὶ τὸν βοηθεῖ νὰ βαδίζει μὲ συνέπεια τὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας.

Ὅταν ὁ Κύριος ἔδωσε στοὺς μαθητὲς του τὴν καινὴ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης καὶ τοὺς παρήγγειλε νὰ ἀγαπᾶ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ὅπως Ἐκεῖνος τοὺς ἀγάπησε, ἀσφαλῶς ἔφερναν στὴ μνήμη τους τὶς ἑκτακτες ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτούς: τὴν προθυμία μὲ τὴν ὁποία ἄκουγε τὶς ἀπορίες τους, τὴν ὑπομονὴ μὲ τὴν ὁποία διόρθωνε τὰ λάθη τους, τὴ συμπάθεια καὶ ἐπιείκεια μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετώπιζε τὶς ἀδυναμίες τους, τὸν λεπτὸ ἔλεγχο στὶς ἐκτροπές τους, τὶς θερμὲς προσευχές του, τὸ θάρρος ποὺ τοὺς ἔδινε στὶς δύσκολες ὥρες, τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τοὺς ὑπερασπιζόταν στὸν κίνδυνο. Ἐπλυνε τὰ πόδια τους μὲ ὑποδειγματικὴ ταπείνωση. Μετὰ ἀπὸ λίγο θὰ ἔφθανε στὴν ἄκρα ταπείνωση, ὅταν θὰ βάδιζε ἐκούσια στὸν θάνατο γι' αὐτούς. Αὐτὴ θὰ ἦταν ἡ συγκλονιστικότερη ἐκδήλωση τῆς πιὸ μεγάλης ἀγάπης. «Μεῖζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τὶς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ», τοὺς εἶπε (Ιω. ιε' 13). Ἡ ἄκρα ταπείνωση θὰ συμβάδιζε μὲ τὴν «μεῖζονα ἀγάπῃ».

Ἀλλὰ ὁ Κύριος ἔδειξε ἐκπληκτικὴ ἀγάπη καὶ πρὸς ὅλους γενικὰ τοὺς ἀνθρώπους. Δίδασκε, παρηγοροῦσε, θεράπευε, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται ποτὲ γιὰ τὸν ἑαυτό του, γιὰ τὴν ἀπαραίτητη ἀνάπαυσὴ του ἢ γιὰ τὴ λήψη τῆς ἀναγκαίας τροφῆς. «Διήλθεν εὐεργετῶν» ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμος καὶ «πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσε» (Πράξ. ι' 38, Ματθ. η' 16). Ἐργάσθηκε μὲ ἀπαραμίλλη αὐταπάρνηση γιὰ τὴν παρηγοριὰ καὶ ἀνακούφιση τῶν βασανισμένων καὶ ἀσθενῶν ἀνθρώπων. Δεχόταν τοὺς ἄσημους καὶ πτωχοὺς, φρόντιζε μὲ στοργὴ τὰ παιδιὰ, τοὺς γέροντες, τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς πάντες. Συγχωροῦσε τοὺς μετανοημένους ἁμαρ-

τωλοῦς, ποὺ ἄλλοι τοὺς ἀπέφευγαν καὶ τοὺς περιφρονοῦσαν.

Ἀγάπησε καὶ τοὺς ἐχθροὺς του καὶ θυσιάσθηκε γι' αὐτούς. «Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε... ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ», λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Ρωμ. ε' 6, 10). Ἦμασταν ἐχθροὶ καὶ συμφιλιωθήκαμε μὲ τὸν Θεὸ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ του. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀγάπη του, ποὺ τὸν ὁδήγησε σὲ φρικτὸ καὶ ἀτιμωτικὸ θάνατο γιὰ ἐκείνους ποὺ δὲν ἐνδιαφέρθηκαν πρῶτοι γιὰ τὴ σωτηρία τους, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦσαν ὡς ἐχθροὶ νὰ τὸν προδίδουν καὶ νὰ τὸν πολεμοῦν!

Τὴν πρωτάκουστη ἐντολὴ «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς» (Ματθ. ε' 44), τὴν ἐφάρμοσε πάνω στὸ Σταυρὸ του μὲ ἀνυπέρβλητο τρόπο. Ἐκεῖ ἀγάπησε τοὺς ἐχθροὺς του ὅσο ποτὲ ἄλλοτε. Εὐηργέτησε αὐτοὺς ποὺ τὸν «ἐμίσησαν δωρεάν». Προσευχήθηκε γιὰ τοὺς σταυρωτὲς του: «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι» (Λουκ. κγ' 34). Πάνω στὸ Σταυρὸ ἔλαμψε ἐκτυφλωτικὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης του!

Ἔτσι μᾶς ἀγάπησε ὁ Χριστὸς. Ἔτσι πρέπει νὰ ἀγαποῦμε καὶ μεῖς ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Στὸν κόσμο ποὺ ζοῦμε, ὅπου κυριαρχεῖ ὁ ἐγωισμὸς, ἡ φιλαυτία καὶ ἡ ἐπιδίωξη μὲ κάθε τρόπο τοῦ προσωπικοῦ συμφέροντος, ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ φαίνεται παράδοξη καὶ ἀνεφάρμοστη.

Μέσα στὴν ἀγία του Ἐκκλησία ὁμως μποροῦμε νὰ παλεύουμε μὲ τὸν ἑαυτό μας καὶ νὰ τὸν νικοῦμε. Καὶ μὲ τὴ συνέργεια τῆς παντοδυνάμου Χάριτός του νὰ μιμούμαστε τὸ ἅγιο παράδειγμά του καὶ νὰ ἀγαποῦμε τὸν πλησίον μας ὅπως Ἐκεῖνος μᾶς ἀγάπησε. ■

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
(Γ' Λουκά)

Εὐλαμπίον, Εὐλαμπίας
μαρτύρων
Ἦχος γ' - Ἐωθινὸν Θ'

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Κ' Κυριακῆς: Γαλ. α' 11-19
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
Τῆς Κυριακῆς: Λουκ. ζ' 11-16

Αδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.

ΘΕΟΠΝΕΥΣΤΟ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

1. ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΘΕΟΥ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα διακηρύσσει ξεκάθαρα καὶ ἀδιαμφισβήτητα τὴν θεοπνευστία τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ κήρυττε. Λέει λοιπόν: Σὰς γνωστοποιῶ, ἀδελφοί, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ποὺ σὰς κήρυξα, «οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον», δὲν ἀποτελεῖ ἀνθρώπινη ἐπινόηση. Διότι ὄχι μόνο οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι ἀλλὰ κι ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν τὸ παρέλαβα οὔτε τὸ διδάχθηκα ἀπὸ κάποιον ἄνθρωπο, ἀλλὰ τὸ παρέλαβα κατευθεῖαν μὲ ἀποκάλυψη

τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος ἀπευθείας μοῦ ἀποκάλυψε τὸν Κύριο Ἰησοῦ.

Γιατί ὅμως τὸ λέει αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος; Διότι θέλει νὰ καταστήσει σαφές ὅτι οἱ ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἀποτελοῦν ἀποκύημα κάποιων ἀνθρώπων συλλογισμῶν ἀλλὰ ἀποκάλυψη τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ. Τὰ ὅσα κήρυξε ὁ ἴδιος ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἅγιοι Ἀπόστολοι, δὲν εἶναι δικά τους λόγια, ἀλλὰ θεῖα διδάγματα ποὺ τοὺς τὰ ἀποκάλυψε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Βέβαια οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι ἐξῆσαν τρία χρόνια

μαζί με τὸν Κύριο, ἄκουσαν τὶς οὐράνιες διδασκαλίες του, εἶδαν τὴν ἀναμάρτητη ζωὴ του καὶ τὰ ὑπερφυσικά θαύματά του. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ κατέγραψαν οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελιστὲς ὡς θεϊκὴ παρακαταθήκη. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὁμως δὲν ἐξῆσε μαζί με τὸν Κύριο κατὰ τὰ τρία χρόνια τῆς δημοσίας δράσεώς του· πῶς λοιπὸν γνώρισε καὶ κατέγραψε στὶς Ἐπιστολές του τὶς ἀλήθειες τῆς πίστεως; Σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἐρώτημα μᾶς ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος. Μᾶς λέει ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ κηρύττει τὸ παρέλαβε με ὑπερφυσικὲς ἀποκαλύψεις ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὁ

Ὅποῖος τοῦ φανέρωσε τὰ μυστήρια τῆς πίστεως. Καὶ ὁ ἴδιος τὰ κατανόησε, τὰ δίδαξε καὶ τὰ κατέγραψε στὶς Ἐπιστολές του. Γι' αὐτὸ καὶ ἄλλου λέει στὸν μαθητὴ του Τιμόθεο ὅτι ὅλη ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι θεόπνευστη. Θέλει δηλαδὴ νὰ τοῦ τονίσει ὅτι δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα ἱερὸ βιβλίο, ἀλλὰ τὸ βιβλίο μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο μιλάει ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Οἱ ἱεροὶ συγγραφεῖς ἀπλῶς δάνεισαν τὴ γραφίδα τους γιὰ νὰ μιλήσει ὁ Θεός. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φωτίζε τὸ νοῦ τους καὶ κινοῦσε τὸ χέρι

τους. Διαφορετικὰ δὲν ἐξηγεῖται πῶς τόσοι ἱεροὶ συγγραφεῖς, οἱ περισσότεροι ἀγράμματοι, βρέθηκαν νὰ ἔχουν μία ἀνεπανάληπτη σοφία καὶ νὰ παρουσιάζουν ἀλήθειες ποὺ ποτὲ μέχρι τότε δὲν εἶχαν γραφεῖ πουθενὰ ἀπὸ κανέναν ἄλλον. Πῶς μπόρεσαν νὰ φθάσουν σ' ἓνα τέτοιο ἄφθαστο πνευματικὸ μεγαλεῖο ἐννοιῶν καὶ διδασκαλιῶν; Κανένας ἄλλος ἄνθρωπος στὸν κόσμο ἐκτὸς ἀπ' αὐτοὺς δὲν μπόρεσε νὰ πεί τίποτε πιὸ μεγάλο ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἐκεῖνοι κατέγραψαν.

Κάθε φορὰ λοιπὸν ποὺ ἀνοίγουμε τὴν Ἁγία Γραφή, θὰ πρέπει νὰ συναισθανόμαστε με δέος ὅτι μέσα ἀπὸ αὐτὴν θὰ ἀκούσουμε τὴ φωνὴ τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ καὶ τί θέλει αὐτὸς ἀπὸ ἐμᾶς, κατανοώντας ὅτι σὲ κάθε φράση τῆς ὑπάρχουν νάματα αἰωνιότητος καὶ ἀφθαρσίας ποὺ μᾶς μεταγίζουσαν μακαριότητα. Ποὺ σταλάζουν σταγόνα-σταγόνα στὴν ψυχὴ μας τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Καὶ μᾶς μεταφέρουν ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ φῶς, ἀπὸ τὴ θλίψη στὴ χαρά, ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωὴ.

2. Η ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ

Στὴ συνέχεια ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγεῖ ὅτι ἡ θεοπνευστία τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ κηρύττει ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ παρελθόν του. Λέει συγκεκριμένα: Ἀσφαλῶς θὰ ἔχετε ἀκούσει γιὰ τὴ διαγωγή ποὺ ἔδειξα κάποτε, ὅταν ἀκολουθοῦσα τὸ νόμο τῶν Ἰουδαίων. Ἀκούσατε ὅτι καταδίωκα με πάθος τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὴν ἐξολοθρεύσω. Καὶ ἔδειχνα γιὰ τὶς παραδόσεις μας περισσότερο ζῆλο ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους συμπατριῶτες μου. Ὅταν ὁμως εὐαρεστήθηκε ὁ Θεός – ὁ Ὅποῖος με διάλεξε ἀπὸ τότε ποὺ ἤμουν στὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας μου, καὶ με κάλεσε χωρὶς ἐγὼ νὰ εἶμαι ἄξιος γιὰ μιὰ τέτοια ἐκλογή – «διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί», γιὰ νὰ ἀποκαλύψει στὸ

βάθος τῆς ψυχῆς μου τὸν Υἱό του, γιὰ νὰ Τὸν κηρύττω στὰ ἔθνη, ἀμέσως δὲν συμβουλευθήκα κάποιον ἄνθρωπο. Οὔτε ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ συναντήσω τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους, ἀλλὰ πῆγα στὴν Ἀραβία καὶ πάλι ἐπέστρεψα στὴ Δαμασκό. Μετὰ ἀπὸ τρία χρόνια, ἀνέβηκα στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ γνωρίσω ἀπὸ κοντὰ τὸν Πέτρο, κι ἔμεινα κοντὰ του δεκαπέντε ἡμέρες. Ἄλλον ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους δὲν εἶδα παρὰ μόνο τὸν ἀδελφόθεο Ἰάκωβο.

Μέσα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ λοιπὸν ὁ ἀπόστολος Παῦλος θέλει νὰ μᾶς πεί ὅτι ἡ μεταστροφή του δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ μὲ κανέναν ἄλλο τρόπο παρὰ μόνο μὲ τὶς ἐπανειλημμένες ἀποκαλύψεις πού δέχθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο. Διαφορετικὰ δὲν ἐξηγεῖται πῶς αὐτὸς ὁ διώκτης τοῦ Εὐαγγελίου ἐγίνε διαπρύσιος κήρυκας τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας καὶ ἀκούραστος διάκονος τῆς Ἐκκλησίας. Τὸν ξεχώρισε ὁ Θεός, διότι ἤξερε τὶς ἐσωτερικὲς του διαθέσεις. Καὶ τοῦ ἐμφανίστηκε προσωπικῶς. Τοῦ ἀποκαλύφθηκε καὶ ἐξωτερικὰ καὶ τοῦ φανέρωσε καὶ ἐσωτερικὰ τὰ μυστήρια τῆς πίστεως. Μόνος του δὲν θὰ μπορούσε τότε νὰ κατανοήσει τὶς θεῖες ἀλήθειες. Τοῦ τὶς δίδαξε ὁ ἴδιος ὁ Θεός.

Τί ἔχει νὰ πεί ὅμως γιὰ μᾶς αὐτὴ ἡ μεταστροφή τοῦ θείου Παύλου; Ὅτι κανέναν ἄνθρωπο δὲν πρέπει νὰ κατακρίνουμε καὶ νὰ ἀποδοκιμάζουμε. Μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, μέσα στὴ Χάρη τῶν ἱερῶν Μυστηρίων οἱ διώκτες γίνονται Ἀπόστολοι, οἱ βλάσφημοι ἄγιοι, οἱ ἐχθροὶ ζηλωτὲς διδάσκαλοι τῆς πίστεως. Τὰ πάντα μπορεῖ νὰ κάνει ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου. Σὲ ὅλους μας. Καὶ σὲ μᾶς. Ἀρκεῖ νὰ ἀφεθοῦμε στὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑπακούουμε στὶς κλήσεις του καὶ στὶς προσταγές του. ■

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «Ο ΣΩΤΗΡ»

«ΟΛΟΣ ΙΕΡΩΜΕΝΟΣ ΘΕΩ»

Ἡ ἔκδοσή μας αὐτὴ παρουσιάζει κάποιες πτυχὲς ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ π. Εὐσεβίου Μαθθοπούλου, ἐν πολλοῖς ἄγνωστες, μέσα ἀπὸ τὶς ὁποῖες προβάλλουν ἐναργῶς ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ὁσιότητα καὶ πνευματικότητα τῆς μορφῆς του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἱεραποστολικὸς ζήλος καὶ ἡ δράση του. Σελίδες 136. Τιμᾶται 3 €.

* * *

† Ἀρχιμ. Γεωργίου Γ. Δημοπούλου

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΣ

Ἐκδοση ἐνδέκατη

Ἐξετάζεται τὸ μεγάλο θέμα τῆς παγκόσμιας κρίσεως σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἐμφάνιση καὶ τὴ δράση τοῦ Ἀντιχρίστου. Αναλύεται τὸ σκοτεινὸ καὶ καταστροφικὸ ἔργο του, ἐρευνᾶται ὁ δυσνόητος ἀριθμὸς 666 καὶ ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τῶν πιστῶν στὶς συνέπειες τῆς σφραγίσεώς τους ἀπὸ τὸ «θηρίο». Σελίδες 63. Τιμᾶται 2 €.

* * *

† Εὐσταθίου Χ. Μπάστα

ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΘΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐκδοση τρίτη

Ἐπιχειρεῖται προσέγγιση στὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς Εὐσεβίου Μαθθοπούλου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε σπάνια προσωπικότητα, «πρωτότυπον πνεύμα», «ἡ μεγαλύτερα πνευματικὴ φυσιογνωμία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος», κατὰ τὴν ἔκφραση ἐπιφανοῦς ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός. Ὁ ἄνθρωπος «σημεῖον» καὶ μέγιστη δωρεὰ τοῦ Θεοῦ στὴ σύγχρονη Ἑλλάδα. Σελίδες 31. Τιμᾶται 1 €.

Γιὰ ταχυδρομικὴ ἀποστολὴ ὁ παραλήπτης ἐπιβαρύνεται μὲ τὰ ἀνάλογα ἐξοδα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ

Μπροστά στην αναπάντεχη θλίψη

Όταν ο άνθρωπος ζει μέσα στις εύλογίες του Θεού, είναι δύσκολο να σκεφθεί το ένδεχομένο κάποιας θλίψεως ή αποτυχίας. Αναπόφευκτα όμως, κάποτε θα έλθει αντιμετώπος με κάποια τέτοια δοκιμασία. Τότε αλλεπάλληλα ερωτήματα έρχονται και στροβιλίζονται στο νου του: Γιατί να συμβεί αυτό σε μένα; Άφου ο Θεός υπόσχεται εύλογίες σε όσους Τον ακολουθούν, γιατί να επιτρέψει αυτή τη σκληρή δοκιμασία;

Δέν είναι εύκολο να απαντήσει κανείς σε παρόμοια ερωτήματα. Άξιζει όμως να θυμηθούμε ένα περιστατικό από τη ζωή του προφήτη Ηλία, όπως μάς το περιγράφει η Παλαιά Διαθήκη (Γ' Βασ. ιζ' 17-24). Θα μάς βοηθήσει να δούμε πώς πρέπει να αντιμετωπίζουμε τις θλίψεις και τις δοκιμασίες στη ζωή μας.

Όταν ο προφήτης Ηλίας κατέφυγε στα Σαρεπτά της Σιδωνίας, κατόπιν θείας εντολής τον φιλοξένησε μία πτωχή χήρα γυναίκα. Και η γυναίκα αυτή αν και είδωλοάτρισσα, αξιώθηκε να ζήσει ένα συνεχιζόμενο θαύμα: Άν και ήταν περίοδος φοβερής πείνας, κάθε μέρα τρεφόταν θαυματουργικά τόσο ο προφήτης Ηλίας όσο και όλη η οικογένειά της!

Ένώ όμως η πτωχή χήρα απολάμβανε τόσο πλούσια τις εύλογίες του Θεού, ένα αναπάντεχο γεγονός ήλθε να ταραξει τη γαλήνη της οικογενείας της και να αναστατώσει όλη τη ζωή της: Ένα από τα παιδιά της, ο μοναδικός της γυιός, αρ-

ρώστηκε βαριά. Η κατάσταση του ήταν πολύ κρίσιμη και χειροτέρευε μέρα με τη μέρα. Τελικά δέν άντεξε ο οργανισμός του και πέθανε.

Βαθύς ο πόνος της μητέρας την όδηγεί σε λόγους απογνώσεως και διαμαρτυρίας προς τον Προφήτη:

—Τί θέλεις από έμένα, άνθρωπε του Θεού; Ήλθες να φιλοξενηθείς στο σπίτι μου για να θυμίσεις στο Θεό τις άμαρτίες μου και να προκαλέσεις ως τιμωρία γι' αυτές τον θάνατο του γυιού μου;

Ο προφήτης Ηλίας δέν απάντησε. Στις διαμαρτυρίες της πονεμένης χήρας έναντίον του προτίμησε να μείνει σιωπηλός. Ζήτησε μόνο να πάρει το νεκρό

παιδί κοντά του. Πράγματι τὸ ἀνέβασε στὸ δωμάτιο ὅπου ἔμενε ὁ ἴδιος, τὸ ξάπλωσε στὸ κρεβάτι καὶ ἀφοῦ ἔκανε θερμὴ προσευχὴ στὸν Θεὸ «ἐνεφύσησε τῷ παιδαριῷ τρεῖς καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Κύριον καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν». Τρεῖς φορές ἐμφύσησε πρὸς τὸ παιδί καὶ ὕστερα ζήτησε ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ τὸ ἀναστήσει. Καὶ πράγματι ἐπέστρεψε ἡ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀναστήθηκε!

“Ὑστερα ἀπ’ αὐτό, ὁ προφήτης Ἡλίας παρέδωσε τὸ παιδί ζωντανὸ πλέον στὴ μητέρα του, ἡ ὁποία δὲν πίστευε στὰ μάτια της! Ξέσπασε σὲ δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ εἶπε: «Τώρα βεβαιώθηκα πλέον ἀπολύτως ὅτι εἶσαι ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ!...»

“Ἔτσι ἡ γυναίκα αὐτὴ πῆρε ἀπόφαση στὸ ἐξῆς νὰ ἀκολουθεῖ τὶς ὁδηγίες τοῦ Προφήτη καὶ νὰ λατρεύει μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς της τὸν ἀληθινὸ Θεό.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ χήρα γυναίκα πέρασε μιὰ σκληρὴ δοκιμασία! Δὲν ἦταν μόνο ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ της αὐτὸς καθ’ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ οἱ συνθήκες μέσα στὶς ὁποῖες ἔγινε.

Ἡ γυναίκα αὐτὴ ὑπηρετοῦσε ἕναν ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ. Εἶχε κάθε λόγο λοιπὸν νὰ πιστεῦει ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὴν εὐεργετοῦσε. Θὰ συνέχιζε νὰ τῆς χαρίζει πλούσιες τὶς εὐλογίες του ὅπως καὶ μέχρι τώρα. Ἀντὶ ὅμως γιὰ κάποια νέα εὐλογία ὁ Θεὸς τῆς ἔστειλε μιὰ ἀναπάντεχη συμφορὰ!

Ἡ πτωχὴ γυναίκα ἔνωσε τὸ ἔδαφος νὰ χάνεται κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της. Κι εἶδαμε πόσο εὐκόλα ξέχασε ὅλες τὶς ἄλλες εὐλογίες τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔφερε ὁ Προφήτης στὴν οἰκογένειά της! Τοῦ μίλησε σὰν νὰ ἦταν αὐτὸς ὑπεύθυνος

γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ της. Οὔτε λίγο οὔτε πολὺ εἶπε ὅτι καλύτερα θὰ ἦταν νὰ μὴν ἐρχόταν ποτὲ στὸ σπίτι της. Τέτοια ἀπόγνωση τὴν εἶχε καταλάβει...

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ὅλα ἔδειχναν ὅτι ὁ Θεὸς τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει, τὸ θαῦμα ποὺ ἔκανε ὁ Προφήτης, τὸ πρῶτο θαῦμα ἀναστάσεως ποὺ ἀναφέρεται στὴν Ἁγία Γραφή, φανέρωσε ὅτι ἡ δοκιμασία αὐτὴ εἶχε συγκεκριμένο σκοπὸ: νὰ ὁδηγήσει τὴν καλοπροαίρετη αὐτὴ γυναίκα στὴ μετάνοια καὶ στὴν πίστη στὸν ἀληθινὸ Θεό. Πράγμα ποὺ ἔγινε!

Εἶναι πράγματι δύσκολο νὰ ἀντιμετωπίσει κανεὶς μὲ ψυχραιμία τὰ κτυπήματα ποὺ δέχεται ἀπὸ τὶς θλίψεις καὶ τὶς δοκιμασίες, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὲς ἐρχονται ἀναπάντεχα. Κάποια ἀποτυχία στὴν οἰκογενειακὴ ἢ ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάσταση, μιὰ ἀσθένεια, ἕνας θάνατος συγγενικοῦ προσώπου ἀποτελοῦν ἰσχυρὰ πλήγματα στὴ ζωὴ τοῦ καθενός μας.

Ὡστόσο ἂς θυμόμαστε πάντοτε ὅτι Ἐκεῖνος ποὺ στέλνει τὶς εὐλογίες στὴ ζωὴ μας, Ἐκεῖνος εἶναι ποὺ ἐπιτρέπει καὶ τὶς δοκιμασίες γιὰ τὸ αἰώνιο συμφέρον μας. Ὁ δίκαιος Ἰώβ, ὁ ὁποῖος δοκιμάστηκε σκληρὰ ἀλλὰ ἔδειξε ὑποδειγματικὴ ὑπομονή, ἔλεγε: «Εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς Κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν;» (Ἰώβ β’ 10). Ἀφοῦ δεχθήκαμε εὐχαρίστως τὰ ἀγαθὰ ἀπὸ τὸ χεῖρι τοῦ Κυρίου, δὲν θὰ ὑποφέρουμε καὶ τὰ θλιβερὰ καὶ δυσάρεστα, τὰ ὁποῖα τὸ ἴδιο χεῖρι μᾶς ἀποστέλλει; Ἄλλωστε αὐτὰ ποὺ φαίνονται λυπηρὰ καὶ δυσάρεστα, ἢ πάνσοφη Πρόνοια τοῦ Θεοῦ τὰ μεταχειρίζεται γιὰ τὸ καλὸ μας· γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς μας. Ἄς εἴμαστε ἔτοιμοι λοιπὸν νὰ τὰ δεχθοῦμε μὲ πίστη καὶ ὑπομονή!

Από τους Αγίους τῆς Ἐκκλησίας μας

Ἡ ὁσία Παρασκευὴ ἡ νέα ἡ Ἐπιβατηνὴ

(14 Ὀκτωβρίου)

έν πρόκειται γιὰ τὴ γνωστὴ μας ὁσία Παρασκευή, τὴν καλλιπάρθενο κόρη ποὺ εορτάζουμε στὶς 26 Ἰουλίου. Ἡ συνώνυμή της ἁγία Παρασκευὴ ἡ νέα ποὺ εορτάζουμε στὶς 14 Ὀκτωβρίου ἔζησε τὸν 11ο αἰῶνα καὶ καταγόταν ἀπὸ μιὰ μικρὴ παραθαλάσσια πόλη τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, τοὺς Ἐπιβάτες, κοντὰ στὴ Σηλυβρία.

Ἡ ὁσία Παρασκευὴ εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ γεννηθεῖ ἀπὸ χριστιανούς – πολὺ εὐσεβεῖς – γονεῖς καὶ νὰ γαλουχηθεῖ μὲ τὰ νάματα τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως. Ἀπὸ πολὺ μικρὴ προσπαθοῦσε μὲ ἱερὸ ζῆλο νὰ ἐφαρμόζει τὶς εὐαγγελικὲς ἐντολές.

Μέσα στὴν παιδικὴ της καρδιά ἐκρυσβε ἕναν κόσμον καλοσύνης καὶ προσπαθοῦσε νὰ εἶναι πάντα εὐεργετικὴ στὸ περιβάλλον της. Τὰ ὑλικά πλοῦτη ποὺ τὰ εἶχαν ὑπεράφθονα οἱ γονεῖς της δὲν τὴν μέθυσαν. Ἡ ἴδια ἤθελε νὰ παραμένει πτωχή. Σύνθημά της ἦταν: «Ὅλα γιὰ τοὺς ἄλλους, τίποτε γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου». Ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ εὐκολία μὲ τὴν ὁποία ἔδινε βοήθεια σὲ ὅσους φτωχοὺς ἐβρίσκε μπροστὰ της.

Κάποτε ἔδωσε σὲ κάποια φτωχὴ τὸ χρυσὸ της σταυρό. Ἄλλοτε – χειμῶνας ἦταν – ἔβγαλε τὸ ἐπανωφόρι της γιὰ νὰ ντύσει ἕνα ρακένδυτο κοριτσάκι. Καὶ ἡ ἴδια ἐπέστρεψε στὸ σπίτι της φορώντας τὰ τριμμένα ρούχα τοῦ φτωχοῦ αὐτοῦ

παιδιοῦ ποὺ ἐλέησε. Οἱ γονεῖς τῆς Παρασκευῆς τὰ ἐβλεπαν ὅλα αὐτὰ πολὺ ὑπερβολικά καὶ τὴν μάλωναν αὐστηρά. Αὐτὴ ὅμως συνέχιζε νὰ σκορπίζει καὶ νὰ δίδει ψελλίζοντας: «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. ε' 7).

Ἐναν θεωροῦσε μοναδικὸ της πλοῦτο ἡ Ὅσια: τὸν Χριστὸ! Χάριν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Νυμφίου της σὲ ἡλικία 16 ἐτῶν, ἔφηβος πλέον, ἡ Παρασκευὴ ἀρνήθηκε προτάσεις γάμου καὶ ἀνεχώρησε ἀπὸ τὸ σπίτι της...

Ἐφθασε στὴ βασιλεύουσα Πόλη. Περπάτησε τοὺς δρόμους τῆς ἐνδοξης πρωτεύουσας. Ἐπισκέφθηκε τοὺς περιλάμπρους ἱεροὺς Ναοὺς καὶ Μονές της, προσκύνησε μὲ εὐλάβεια ἱερὰ Λείψανα, ζήτησε συμβουλές καὶ εὐλογίες ἐναρέτων καὶ ὁσίων ἀνθρώπων. Καὶ γεμάτη δύναμη καὶ θεῖα χάρη, πανευτυχῆς πέρασε στὴν ἀπέναντι ὄχθη, στὴν Ἡράκλεια τοῦ Πόντου, γιὰ νὰ παραμείνει σ' ἕνα Μονῦδριο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Πέντε χρόνια ἔζησε ἐδῶ ἡσυχίας, προσευχῆς, μελέτης, αὐτοκριτικῆς καὶ πνευματικοῦ καταρτισμοῦ.

Τώρα ἕνας ἄλλος ἰσχυρὸς ἱερὸς πόθος τὴν πλημμυρίζει. Θέλει νὰ ἐπισκεφθεῖ καὶ νὰ προσκυνήσει τοὺς Ἁγίους Τόπους, τὰ ἅγια μέρη ὅπου ἔζησε καὶ περπάτησε ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος ἐκπλήρωσε τὴν ἱερὴ ἐπιθυμία

τῆς δούλης του. Ἡ Ὁσία ἔφθασε στὴν Παλαιστίνη καὶ ἀπήλαυσε τὶς μεγάλες εὐλογίες ἀπὸ τὰ Ἱερά Προσκυνήματα. Ἐδῶ πληροφορήθηκε καὶ γιὰ κάποιον ἱερό γυναικείο αὐστηρὸ Κοινόβιο, ποῦ ὑπῆρχε στὴν ἔρημο τοῦ Ἰορδάνου. Τὸν τόπο αὐτὸ ἐπέλεξε γιὰ νὰ μονάσει. Ἐδῶ ἀπήλαυσε καὶ νέες πνευματικὲς ἐμπειρίες. Μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς, τὴν ἀδιάλειπτη προσευχή, τὴν ἄσκησι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικονομίας, τὴν καλλιέργεια τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ταπεινοφροσύνης ἡ ὁσία Παρασκευὴ ἀνῆλθε σὲ ὕψη ἀρετῆς. Καὶ ἦταν μόλις 25 ἐτῶν. Ἡ παρουσία τῆς μέσα στὸ Κοινόβιο ἀποτελοῦσε γιὰ ὅλες τὶς μοναχὲς ἓνα δυνατὸ πρότυπο ζωῆς. Ὁμως δὲν παρέμεινε γιὰ πολὺ ἀκόμη ἀνάμεσά τους. Μὲ ἐσωτερικὴ παρόρμησι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπιστρέφει στὴν πατρίδα τῆς. Ἀφοῦ κατέβηκε καὶ ἔφθασε στὸ λιμάνι τῆς Ἰόππης (σημερινὴ Γιάφα), πῆρε τὸ καράβι καὶ ἔφθασε στοὺς Ἐπιβάτες. Περνώντας καὶ πάλι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι κατέληξε στὴν Καλλικράτεια. Ἐδῶ στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων συνέχισε μόνη τῆς τὴν ἄσκησὴ τῆς. Μὲ τὸ φωτεινὸ καὶ ἅγιο παράδειγμά τῆς φώτιζε τὴν περιοχὴ μὲ «φῶς Χριστοῦ».

Μετὰ ἀπὸ δύο χρόνια ὁ Κύριος τὴν κάλεσε κοντά Του. Καὶ ἡ Ὁσία παρέδωσε εἰρηνικὰ τὸ πνεῦμα τῆς στὸν Νυμφίον τῆς ποῦ ὑπεραγάπησε. Ἄγγελοι παρέλαβαν τὴν ἀγνή ψυχὴ τῆς καὶ τὴν ἀσφάλισαν στὴ χώρα τοῦ Παραδείσου...

Τὸ ἱερό τῆς λείψανον θέλησε ὁ Κύριος νὰ τὸ ἀποκαλύψει μετὰ ἀπὸ θεία ὄπτασι. Οἱ εὐσεβεῖς πιστοὶ τῆς Καλλικράτειας τὸ ἐναπέθεσαν μὲ μύρα καὶ ὕμνους καὶ τιμὲς στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Καὶ ἐκεῖ πλήθος ἀσθενῶν, χωλῶν, κωφῶν, παραλυτικῶν, μὲ τὶς πρεσβεῖες τῆς Ὁσίας βρῆκαν τὴν θεραπεία τους.

Ἀπὸ τὸ 1641 τὸ ἱερό λείψανον τῆς ὁσίας Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατηνῆς βρίσκεται

στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῶν ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν στὸ Ἰάσιο τῆς Μολδαβίας τῆς Ρουμανίας, καὶ τὴν τιμοῦν ἐκεῖ ὡς πολιοῦχο καὶ προστάτη τους. Ἀλλὰ καὶ στὴ Νέα Καλλικράτεια Χαλκιδικῆς περίτεχνος ναὸς ὑψώθηκε πρὸς τιμὴν τῆς καὶ πλήθη εὐσεβῶν πιστῶν τὴν τιμοῦν μὲ λαμπροὺς πανηγυρισμοὺς.

Ὁσία Παρασκευὴ ἡ Ἐπιβατηνὴ! Ὁ βίος τῆς βαθιὰ χριστιανικός, αὐθεντικός! Ἡ καρδιά τῆς γεμάτη ἀπὸ καλοσύνη, ἀπὸ καθαρότητα καὶ σεμνότητα. Δίκαια ὁ ἱερός ὕμνογράφος τὴν ἐγκωμιάζει. Ὑπῆρξες, τῆς λέγει, «εὐποΐας ὑπόδειγμα, ἀγνείας βάθρον καὶ σεμνότητος ἑπαλξις», «ἄνθος θεομύριστον καὶ εὐωδέστατον λευκάνθεμον».

Ἄς εὐχαριστοῦμε τὸν Κύριο γιὰ τὶς πνευματικὲς εὐωδίες τῶν ἁγίων του.

«Χαίροις, εὐποΐας ἢ λαμπηδῶν
Χαίροις, κλέος Θράκης
καὶ κοσμητόρ Ἐπιβατῶν,
Χαίροις, Ἰασίου Παρασκευὴ Ὁσία
ἀκλινῆς προστάτις
καὶ φύλαξ ἄγρυπνος,
μῆτερ Πανεύφημη».

Θεολογία τῆς συνάφειας ἢ ἀθεολογησία;

Ἀκούγεται ἀπίστευτο, εἶναι ὁμως ἀληθινό! Κάποιοι «θεολόγοι» τῶν καιρῶν μας, ἀφοῦ ἐξάντλησαν κάθε μέθοδο ἐντυπωσιασμοῦ τῶν ἀνθρώπων, ἐπιχειροῦν τώρα ἓνα προκλητικό βῆμα στή θεολογική τους σκέψη: Ὁμιλοῦν γιά νέο εἶδος θεολογίας, τήν ὁποία τοποθετοῦν πάνω καί πέρα ἀπό τήν πατερική θεολογία καί τήν ὀνομάζουν «συναφειακή θεολογία».

Τί σημαίνει ὁ ὅρος «συναφειακή θεολογία»; Σύμφωνα μέ τήν ἐρμηνεία πού δίνουν οἱ ἴδιοι, σημαίνει τὸ νά βρίσκεται ἡ θεολογική σκέψη σέ ἐπαφή (συνάφεια) μέ τὰ σύγχρονα προβλήματα. Τά σημερινά προβλήματα, λένε, διαφέρουν πολύ ἀπό αὐτά πού ἀντιμετώπισαν οἱ Πατέρες στήν ἐποχή τους· ἐπομένως δέν μπορούμε νά τὰ ἀντιμετωπίσουμε μέ τήν πατερική θεολογία· χρειαζόμαστε μιὰ σύγχρονη θεολογική σκέψη! Χρειαζόμαστε τή θεολογία τῆς «συνάφειας»!

Ὁ προβληματισμός αὐτός ἀναδείχθηκε κυρίως σέ διεθνές συνέδριο πού διοργανώθηκε ἀπό τήν Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν στό Βόλο, συνεχίζεται ὁμως μέ σχετικές δημοσιεύσεις σέ θεολογικά περιοδικά.

Μελετώντας τὰ σχετικά κείμενα διαπιστώνει κανεῖς καί μιὰ πρωτοφανή ἐπίθεση κατὰ τοῦ κορυφαίου Ρώσου θεολόγου π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, ὁ ὁποῖος πρὸ ἀρκετῶν δεκαετιῶν εἶχε ρίξει τὸ σύνθημα «ἐπιστροφή στή θεολογία τῶν Πατέρων», μίλησε γιά ἀνάγκη «νεοπατερικῆς σύνθεσης» (δηλαδή γιά θεολογική δημιουργία ποτισμένη ἀπό τὸ πνεῦμα τῶν Πατέρων) καί ὑποστήριξε σταθερά καί ἀποδεικτικά ὅτι «ὁ ἑλλη-

σμός ἀποτελεῖ αἰώνιο χαρακτηριστικό τοῦ Χριστιανισμοῦ».

Εἰδικά αὐτὸ τὸ τελευταῖο οἱ θεολόγοι τῆς «συνάφειας» τὸ χαρακτήρισαν «ἀγκάθι» στή θεολογική σκέψη τοῦ Φλωρόφσκυ. Φυσικά δέν πρωτοτύπησαν, ἀφοῦ αὐτὸς ὑπῆρξε ὁ κυριότατος λόγος γιά τὸν ὁποῖο τὸν πολέμησαν οἱ ἄλλοι ὁμοεθνεῖς του, πού ἤθελαν νά ἐπιβάλουν πλήρη ἐκρωσισμό τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κύριο προβληματισμό τους, εἶναι νά θλιβεται κανεῖς, διαπιστώνοντας τήν ἀδιέξοδη πορεία πού ἀκολουθοῦν καί ἡ ὁποία, ἀντί νά λύνει τὰ σύγχρονα προβλήματα, τὰ περιπλέκει περισσότερο καί δημιουργεῖ καί ἄλλα χειρότερα καί πιό πολύ περιπλεγμένα καί ἀδιέξοδα!

Μέ πιό ἀπλά ἀλλά καί ξεκάθαρα λόγια: Ἡ θεολογία τῆς «συνάφειας» εἶναι στήν οὐσία ἀθεολογησία καί εἶναι καθαρὰ προτεσταντικῆς προελεύσεως· δηλαδή πλάνη!

Μήπως εἶναι ὑπερβολικός ἓνας τέτοιος χαρακτηρισμός;

Ἡ ἐπικαιρότητα τῆς πατερικῆς θεολογίας

Ἀπάντηση πειστικότερη στό παραπάνω ἐρώτημα δίνει ἓνα ἐξαιρετο κείμενο τοῦ μεγάλου θεολόγου π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, στό ὁποῖο διαπραγματεύεται ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ζήτημα. Γράφει:

«Συχνά μέ κατέχει αἴσθημα περίεργον. Ὅταν μελετῶ τοὺς ἀρχαίους κλασσικούς τῆς χριστιανικῆς θεολογίας, τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, βρίσκω νά σχετίζονται περισσότερο μέ τὰ προβλήματα καί τίς ταλαιπωρίες τῆς ἐποχῆς μου παρὰ ἡ παραγωγή τῶν νέων θεολόγων. Οἱ Πατέρες πάλευαν μέ προβλήματα ὑπαρξιακά, μέ τίς ἀποκαλύψεις τῶν αἰώνιων θεμάτων πού καταγράφηκαν στήν Ἁγία Γραφή. Θὰ διακινδύνευα νά διατυπώσω τή γνώμη ὅτι ὁ Μ. Ἀθανάσιος καί ὁ Αὐγουστίνος εἶναι πολύ περισσότερο σύγχρονοι ἀπό πολλοὺς ἀπό τοὺς σύγχρονους

θεολόγους. Ο λόγος είναι απλούστατος: ασχολούνταν με πράγματα και όχι με τους χάρτες, ενδιαφέρονταν όχι τόσο για το τί μπορεί να πιστέψει ο άνθρωπος, όσο για το τί έχει πράξει ο Θεός για τον άνθρωπο. Όφειλουμε “σε μια εποχή όπως ή δική μας” να διευρύνουμε τις προοπτικές μας, να αναγνωρίσουμε τους δασκάλους της αρχαιότητας και να επιχειρήσουμε για την εποχή μας μια ύπαρξιακή σύνθεση της χριστιανικής εμπειρίας». Και προσθέτει:

«Σήμερα ζούμε σε εποχή διανοητικού χάους. Ίσως ο σύγχρονος άνθρωπος δεν έχει ακόμα καταλήξει πουθενά και η ποικιλία των γνωμών δεν παρέχει ελπίδες προσεγγίσεως. Πιθανόν το μόνο φώς στο διανοητικό σκοτάδι της απελπιστικής εποχής μας είναι ακριβώς αυτή “ή απαξ παραδοθείσα τοῖς ἁγίοις πίστις” (Ιούδα 3), όσο απαρχαιωμένη κι ἂν φαίνεται ή γλώσσα τῆς πρώτης Ἐκκλησίας κρινόμενη με τὰ παροδικὰ μέτρα μας».

«Ἐπιστροφή στους Πατέρες», τόνιζε ο Φλωρόφσκυ, «σημαίνει να προχωρήσουμε, όχι να όπισθοδρομήσουμε. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι να είμαστε πιστοί στο πνεύμα, όχι στο γράμμα των Πατέρων, να αφήσουμε τους έαυτούς μας να πυρακτωθούν από τή φλόγα τῆς ἀναμμένης ἐμπνεύσεώς τους, όχι να συγκεντρώνουμε δείγματα για βοτανική συλλογή»!

Καίριες έπισημάνσεις ενός πραγματικά μεγάλου θεολόγου! Τό σύνθημά του ήταν: «Μπροστά με τους Πατέρες»! Οἱ σημερινοί θεολογούντες φωνάζουν: «Πέρα από τους Πατέρες»! Ἄλλά πέρα από τους Πατέρες είναι τó χάος, ή πλάνη. Τόσο δύσκολο είναι να γίνει αντίληπτό αυτό;

«Ταξίδι... στην Ὁρθοδοξία»

Η οικουμενική Ὁρθοδοξία δέχεται συχνά στους κόλπους της πιστούς άλλων χριστιανικών δογμάτων, οἱ όποιοι ζητούν έπιμόνως να ένταχθούν σ’ αυτήν. Μερικά τέτοια περιστατικά έντυπωσιάζουν ιδιαίτερα λόγω των συνθηκών υπό τις όποιες έκτυλίσ-

σονται. Ἄς δούμε ένα τέτοιο γεγονός συνοπτικά, όπως περιγράφεται σε ἀθηναϊκή έφημερίδα: «Ο Κλαούντιο Χοσέ Ἐσπινόζα Γκαρσία γεννήθηκε στην Κούβα πριν από 34 χρόνια, από μητέρα ρωμαιοκαθολική και πατέρα ἄθεο. Πιστός ρωμαιοκαθολικός, σπούδασε χημικός μηχανικός και προετοιμαζόταν να γίνει κληρικός τῆς Κουβανικής Καθολικής Ἐπισκοπῆς. Μέχρι τήν ήμερα που άκυρώθηκε τó μάθημα των Αρχαίων Ἑλληνικών στο έκκλησιαστικό σχολείο που φοιτοῦσε και από περιέργεια έπισκέφθηκε τόν μικρό όρθόδοξο Ναό του Ἁγίου Νικολάου στο λιμάνι τῆς Ἀβάνας (...). Από τή στιγμή εκείνη ξεκίνησε ένα ταξίδι στον κόσμο τῆς Ὁρθοδοξίας, που τόν όδήγησε από τήν Ἀβάνα του Κάστρο στο Διδυμότειχο των κάστρων. Ἐκεῖ όπου ο Κλαούντιο Χοσέ διακονεί τήν τοπική μητρόπολη ως κληρικός τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Και ο πατέρας Ἱερώνυμος, όπως ονομάζεται πλέον, υπηρετεί τους άπλους ανθρώπους τῆς ελληνικής έπαρχίας (...), αφού προηγουμένως βαπτίσθηκε Ὁρθόδοξος στην Ἀβάνα. Τώρα μάλιστα δηλώνει άπερίφραστα: «Ήταν δύσκολη ή απόφασή μου. Ἦμουν μιὰ ζωή καθολικός, θά γινόμουν παπάς... Ἄλλά διάβασα πολλά βιβλία. Όταν είδα τὰ κείμενα των μεγάλων πατέρων, όπως του Ἰωάννη του Χρυσοστόμου, αισθάνθηκα πιό κοντά στην Ὁρθοδοξία. Ἐνιωσα τήν πνευματικότητα».

Ο δημοσιογράφος συμπληρώνει τήν άναπόκρισή του με τὰ έξης: «Ο πατέρας Ἱερώνυμος πιστεύει ότι ή Ὁρθοδοξία έχει μέλλον στή Λατινική Ἀμερική, σε έναν τόπο όπου χιλιάδες πιστοί σταδιακά άποστασιοποιούνται από τή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία. “Πάντοτε ήθελα να γίνω ιεραπόστολος για να βοηθήσω τους ανθρώπους και τήν Ἐκκλησία. Γι’ αυτό

και θέλω να γυρίσω. Γιατί είναι η πατρίδα μου, αλλά και για την Όρθοδοξία. Τό νιώθω ως ανάγκη. Έγώ ποτέ δεν θέλησα να γίνω παπάς για ένα μισθό. Έγινα για να προσφέρω στον συνάνθρωπο» (Καθημερινή» 2-6-2010).

Είναι εύλογο ως Όρθόδοξοι πιστοί να θαυμάζουμε το πάνσοφο σχέδιο της θείας Προνοίας, ή όποια καθοδηγεί μυστικά κάθε καλοπροαίρετη ψυχή στη σωτηριώδη αλήθεια της «μιάς, αγίας, καθολικής και άποστολικής Έκκλησίας» του Χριστού, δηλαδή στην Όρθοδοξία. Αρμόζει λοιπόν να αναφωνήσουμε με τον άποστολο Παύλο: «Ός άνεξερεύνητα τὰ κρίματα αυτού και άνεξιχνίαστοι αὶ ὁδοὶ αὐτοῦ!» (Ρωμ. ια΄ 33).

Τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά στὴν Ἀγγλία ἀπὸ τὸ Δημοτικό!

Ἐνῶ ἐμεῖς σταδιακὰ ἀφαιρούμε τὴ διδασκαλία τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπὸ τὰ σχολεῖα μας – τελευταῖα μάλιστα ἐκ μέρους πανεπιστημιακοῦ δασκάλου ζητήθηκε ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργό, πού τὸν ἐπισκέφθηκε, νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐντελῶς τὰ Ἀρχαῖα ἀπὸ τὰ ἑλληνικά σχολεῖα – στὴν Ἀγγλία καθιερώθηκε ἤδη ἀπὸ τὸν φετινὸ Σεπτέμβριο ἡ διδασκαλία τους. Συγκεκριμένα ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὸ μάθημα σὲ 13 δημοτικά σχολεῖα στὴν Ὁξφόρδη! Ἡ εἶδηση μᾶς πληροφοροεῖ:

«Σὲ βρετανικά δημοσία δημοτικά σχολεῖα θὰ διδάσκονται ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά. Ἡ ἀπόφαση ἐλήφθη ὕστερα ἀπὸ πρωτοβουλία ὀργάνωσης γιὰ τὴ διδασκαλία τῶν κλασικῶν και ἀφορᾶ, σὲ πρώτη φάση, 13 σχολεῖα στὴν περιοχὴ Ὁξφορντσαῖρ. Ὁ βρετανικὸς Τύπος μὲ χαρὰ ανακοινώνει ὅτι οἱ μαθητὲς “θὰ διδάσκονται τὴ μητρικὴ γλῶσσα τοῦ Ἀρχιμήδη και τοῦ Ἡρόδοτου”. Ἡ Λόρνα Ρόμπινσον, διευθύντρια τοῦ προγράμματος “Ἴρις”, πού προώθησε ἀρμοδίως τὴν ἰδέα, εἶναι πεπεισμένη ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν θὰ ἔχει σημαντικά

εὐεργετήματα γιὰ τοὺς μαθητὲς. “Ὁ κόσμος μπορεῖ νὰ τρομάζει στὴν ἰδέα τῆς ἐκμάθησης μιᾶς γλώσσας πού ἔχει διαφορετικὸ ἀλφάβητο και νὰ ἀντιμετωπίζει τὸ θέμα ως πρόβλημα. Ὅμως ἀπὸ τὴν ἐμπειρία μας γνωρίζουμε ὅτι ἐνῶ (ἡ διδασκαλία) πράγματι προσθέτει μιὰ ἐπιπλέον διάσταση στὴ μάθηση, τελικά ὁ κόσμος προσαρμόζεται πολὺ γρήγορα και ἀρχίζει νὰ τὸ εὐχαριστιέται ὅταν ἐξοικειωθεῖ”. Οἱ μαθητὲς, σὲ τρία δημοσία δημοτικά ἀρχικά και ἄλλα δέκα λίγο ἀργότερα, θὰ διδάσκονται τὴν ἀλφάβητο, γραμματικὴ και λεξιλόγιο τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας, ἀλλὰ και στοιχεῖα πολιτισμοῦ, ὅπως ἡ γέννηση και ἡ ἐξέλιξη τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων και οἱ κωμωδίες τοῦ Ἀριστοφάνη. Ἡ διευθύντρια ἑνὸς δημοτικοῦ σχολεῖου στὸ Ὁξφορντσαῖρ εἶπε χαρακτηριστικά στὴν Daily Telegraph ὅτι ἡ προγενέστερη εἰσαγωγή τῶν λατινικῶν πῆγε καλά, ὅποτε δέχτηκαν θετικά και τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά. “Τὰ παιδιὰ ἀντιλαμβάνονται καλύτερα τὴ γλῶσσα, ἀναγνωρίζουν τὴ σχέση μεταξύ τῶν γλωσσῶν και τὸ διασκεδάζουν”, εἶπε ἡ Σοῦ Γουίτζερι. Ἡ Ρόμπινσον θεωρεῖ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά “θαυμάσια γλῶσσα, γεμάτη ὁμορφες λέξεις και συναρπαστικά νοήματα”, ἐνῶ ὁ συγγραφέας - δημοσιογράφος Χάρι Μάουντ γράφει στὸ blog του: “Εἶναι θαυμάσια εἶδηση ὅτι τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά θὰ διδάσκονται στὸ δημοτικό. Θὰ βελτιώσουν τὶς δεξιότητες τῶν παιδιῶν στὴν ἀγγλικὴ γραμματικὴ και θὰ τὰ εἰσαγάγουν στὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ – τὸ λίκνο τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ”» («Ἐλευθεροτυπία» 31-7-2010).

Ἐμεῖς ὁμως ἀπεμπολοῦμε τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, αὐτὴ τὴ «θαυμάσια γλῶσσα, (τὴ) γεμάτη ὁμορφες λέξεις και συναρπαστικά νοήματα». Τὸ Ὑπουργεῖο μας, πού δὲν θέλει νὰ ὀνομάζεται Ἐθνικῆς Παιδείας ἀλλὰ «διὰ βίου μάθησης», προσπαθεῖ νὰ ἀποκόψει τὰ Ἑλληνόπουλα ἀπὸ τὴ γλῶσσα τους και νὰ τοὺς... ἀπομάθει τὰ ἑλληνικά, βγάζοντας ἔτσι τὸ λαὸ μας ἀπὸ τὸν «ἑλληνικὸ πολιτισμὸ – τὸ λίκνο τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ»! Ἐνῶ στὴν Ἀγγλία εἰσαγόν ὄχι ἀπλῶς τὰ Ἑλληνικά ἀλλὰ τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά! Και μάλιστα ὄχι ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο ἢ τὸ Λύκειο, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Δημοτικό!...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(Δ' Λουκά)

Τῶν ἁγίων Πατέρων
τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Τῶν Πατέρων: Τίτ. γ' 8-15

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Τῆς Κυριακῆς: Λουκ. η' 4-15

Ἦσῃ ἐ προφήτου,
Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει
Ἦχος δ' - Ἑωθινὸν Ι'

τέκνον Τίτε, πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιουῖσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιίστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὧν αὐτοκατάκριτος. Ὅταν πέμπω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπουδάσον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμπον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρτοι. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

1. ΠΡΩΤΟΙ ΣΤΑ ΚΑΛΑ ΕΡΓΑ

Ἡ Ἐκκλησία μας σήμερα τιμᾷ τὴ μνήμη τῶν ἁγίων θεοφόρων Πατέρων τῆς Ζ' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, οἱ ὅποιοι ὄχι μόνο ἀναστήλωσαν τὶς ἅγιες εἰκόνες, ἀλλὰ καὶ καταδίκασαν συνολικῶς ὅλες τὶς αἱρέσεις ποὺ εἶχαν ἐμφανισθεῖ μέχρι τότε.

Στὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα, ποὺ ἔχει ἐπιλεγεῖ πρὸς τιμὴν τῶν ἁγίων αὐτῶν Πατέρων, ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει στὸν μαθητὴ του Τίτο ὅτι οἱ ἀλήθειες τῆς πίστεως ποὺ τοῦ προανέφερε εἶναι ἀδιαμφισβήτητες. Καὶ τοῦ ζητᾷ νὰ μιλάει στοὺς πιστοὺς γιὰ τὶς ἀλήθειες αὐτὲς μὲ βεβαιότητα, γιὰ νὰ φροντίζουν ὅλοι οἱ πιστοὶ νὰ πρωτοστατοῦν ἀκούραστα σὲ καλὰ ἔργα. «Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις», γράφει. Στὴ συνέχεια ζητεῖ ἀπὸ

τὸν ἅγιο Τίτο νὰ ἀποφεύγει τὶς ἀνόητες συζητήσεις καὶ τὶς γενεαλογίες γιὰ τοὺς μυθικοὺς θεοὺς ἢ τοὺς προγόνους, ὅπως καὶ τὶς φιλονικίες γιὰ τὸν ἰουδαϊκὸ νόμο, διότι δὲν φέρνουν καμία ὠφέλεια ἀλλ' εἶναι μάταιες.

Δύο λοιπὸν βασικὰ στοιχεῖα ζητεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὄχι μόνο ἀπὸ τὸν μαθητὴ του Τίτο ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κάθε πιστὸ τῆς Ἐκκλησίας: τὰ καλὰ ἔργα καὶ τὰ ὠφέλιμα λόγια. Ἔργα καὶ λόγια. Καὶ μάλιστα σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπως ἡ σημερινή, ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν κουραστεῖ ἀπὸ τὰ πολλὰ λόγια ποὺ δὲν ἔχουν ἀντίκρισμα, ἢ προτροπὴ τοῦ Θεοῦ Ἀποστόλου ἔχει μεγάλη ἐπικαιρότητα.

Καὶ θέτουν ὅλους ἐμᾶς τοὺς πιστοὺς μπροστὰ στὴν εὐθύνη μας. Διότι κι ἐμεῖς δυστυχῶς κάποτε ἐπηρεαζόμεσθε ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, νὰ λέμε λόγια χωρὶς

νά κάνουμε έργα. Νά κάνουμε εύκολα κριτικές, χωρίς νά θέλουμε νά κουραστούμε και νά εργασθούμε σέ έργα αγάπης και διακονίας. Ὁ θεόπνευστος Ἀπόστολος ὅμως μᾶς ζητεῖ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο: λίγα λόγια και πολλά έργα. Νά ἀφήσουμε τὶς ἀτελείωτες συζητήσεις γιὰ πράγματα ἀνούσια ἢ και ἀμαρτωλά, και νά πρωτοστατοῦμε στὰ καλά έργα. Νά τὰ ἐπιτελοῦμε ὄχι ἀναγκαστικά, ἀλλὰ μὲ ζήλο και αὐταπάρνηση. Χωρίς νά περιμένουμε ὅσους ἔχουν ἀνάγκη, νά ζητήσουν τὴ βοήθειά μας. Ἀλλὰ νά ἐπιζητοῦμε οἱ ἴδιοι εὐκαιρίες αγάπης.

Κάποιοι ὑποφέρουν, ἄλλοι πεινοῦν, κάποιοι ἀνήμποροι θέλουν συμπαράσταση, κάποιοι μοναχικοὶ τὴν παρηγοριά μας. Ἄλλοι ἀπογοητεύονται στὶς μακροχρόνιες ἀρρώστιες τους και ἄλλοι ἀπελπίζονται ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς ζωῆς. Ἄν ἀρκοῦμαστε μόνο σέ διαπιστώσεις γιὰ τὸ κακὸ τῆς ἐποχῆς μας και σέ λόγια κριτικά γιὰ τοὺς ἄλλους, δὲν κερδίζουμε τίποτε. Τὰ λόγια μας δὲν ἔχουν κανένα ἀντίκρισμα και ἡ ζωὴ μας μοιάζει ὑποκριτική και ψεύτικη. Ὅλοι μας λοιπὸν ἄς κάνουμε ἓνα νέο ξεκίνημα αγάπης. Νά ψάξουμε νά βροῦμε τοὺς ἀνθρώπους που χρειάζονται τὴν αγάπη μας. Ἐτσι θὰ πλουτίσει ἡ ζωὴ μας μὲ καρπούς ἀρετῆς και θὰ πλημμυρίσει ἡ καρδιά μας ἀπὸ εἰρήνη και ἀνάπαυση.

2. ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΙΚΟΥΣ

Στὴ συνέχεια ὁ ἀπόστολος Παῦλος καλεῖ τὸν μαθητὴ του Τίτο νά προσέχει ἰδιαίτερως τοὺς αἰρετικούς ἀνθρώπους. Τοῦ λέει συγκεκριμένα: «Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν και δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ». Αἰρετικὸν ἄνθρωπο που ἐπιμένει νά δημιουργεῖ σκάνδαλα και διαιρέσεις στὴν Ἐκκλησία, ἐνῶ τὸν συμβούλευσες γιὰ πρώτη και γιὰ δεύτερη φορά, παράτησέ τον και ἀπόφευγέ τον. Μάθε ὅτι ἓνας τέτοιος ἄνθρωπος ἔχει διαστραφεῖ και ἀμαρτάνει· και γιὰ τὴν ἀμαρτία του αὐτὴ ἐλέγχεται και κατακρίνεται ἀπὸ τὴ συνειδησή του και ἀπὸ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτὸ.

Κατόπιν ὁ ἀπόστολος Παῦλος δίνει στὸν μαθητὴ του κάποιες πρακτικὲς ὁδηγίες. Τοῦ

λέει: Ὅταν σοῦ στείλω τὸν Ἄρτεμᾶ ἢ τὸν Τυχικό, φρόντισε γρήγορα νά ἔλθεις στὴ Νικόπολη, διότι ἐκεῖ ἀποφάσισα νά περάσω τὸν χειμῶνα. Τὸν Ζηνᾶ και τὸν Ἀπολλῶ κατευόδωσέ τους μὲ ἐπιμελημένη φροντίδα, γιὰ νά μὴν τοὺς λείπει τίποτε στὸ ταξίδι τους. Ἄς παίρνουν ἔτσι μᾶθημα και οἱ ἄλλοι πιστοὶ νά πρωτοστατοῦν στὰ καλά έργα και νά συντρέχουν τοὺς ἀδελφούς στὶς ἀπαραίτητες ὑλικές τους ἀνάγκες, γιὰ νά μὴ στεροῦνται πνευματικούς καρπούς. Σέ χαιρετοῦν ἐγκάρδια ὅσοι εἶναι μαζί μου. Χαιρέτησε ὅλους τοὺς πιστοὺς που μᾶς ἀγαποῦν. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ νά εἶναι μὲ ὅλους σας.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος λοιπὸν ζητᾶ ἰδιαίτερως ἀπὸ τὸν μαθητὴ του νά ἀποφεύγει κάθε αἰρετικὸ ἄνθρωπο. Ἡ προτροπὴ του αὐτὴ ἴσως φαίνεται σέ μερικούς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας κάπως ὑπερβολική. Λένε κάποιοι σχετικά: Γιατί νά ἀποφεύγουμε τοὺς αἰρετικούς; Ἡ ἐπικοινωνία μας μαζί τους θὰ τοὺς βοηθήσει νά μετανοήσουν. Ἄλλωστε, λένε, ἡ Ὁρθοδοξία, ἡ μόνη ἀλήθεια, δὲν ἔχει νά φοβηθεῖ τίποτε και κανένα.

Ἡ Ὁρθοδοξία πράγματι δὲν ἔχει νά φοβηθεῖ τίποτε, ἀλλὰ ἐμεῖς προσωπικά κινδυνεύουμε νά ζημιωθοῦμε πολὺ ὅταν συναναστρεφόμαστε μὲ αἰρετικούς. Διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν ἐκτραπεῖ ἀπὸ τὸν δρόμο τῆς ἀλήθειας και μένουν πεισματικά στὸ ψεῦδος τους. Ὅταν συζητᾶ κανεὶς μαζί τους, ὄχι μόνο δὲν δέχονται ν' ἀκούσουν τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ δημιουργοῦν και ἐντάσεις και ἀναστατώσεις, διότι εἶναι πεισματικά προσκολλημένοι στὴν πλάνη τους. Γι' αὐτὸ και οἱ ἐπανειλημμένες συζητήσεις μαζί τους ἀποτελοῦν ἄσκοπο κόπο. Ἐπιπλέον, ἐπειδὴ κάποιοι πιστοὶ δυστυχῶς δὲν γνωρίζουν καλά τὴν Ὁρθόδοξη πίστη μας, ἐπηρεάζονται και γεμίζουν ἀμφιβολίες. Τὸ ἔργο τῆς ἐπιστροφῆς τῶν αἰρετικῶν ἄλλωστε τὸ ἔχουν στὴν εὐθύνη τους οἱ κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐμεῖς ἄς προσευχόμαστε κι ἄς περιμένουμε τὴν ἐπιστροφή κάποιων ἀπ' αὐτούς, χωρίς ὅμως νά ἔχουμε συναναστροφές μαζί τους. ■

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΥΠΝΗΣΟΥΜΕ ΞΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Λέγεται και γράφεται από πολλούς ειδικούς και επαναλαμβάνεται και μεταδίδεται από στόμα σε στόμα, ότι η Ελλάδα μας, το ελληνικό έθνος, διέρχεται τις τελευταίες δεκαετίες μία από τις πιο κρίσιμες περιόδους της ιστορίας του. Άνθρωποι που ασχολούνται με τα πολιτικοκοινωνικά προβλήματα της εποχής μας, μιλούν για φυλετική και πνευματική άφομοίωσή μας από τις νέες συνθήκες ζωής που διαμορφώνονται.

Πράγματι η ελεύθερη διακίνηση ιδεών, αγαθών και προσώπων μεταξύ των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένώσεως, ή ελευθερία που έχουν οι πολίτες της Ένώσεως να εγκαθίστανται στη χώρα της προτιμήσεώς τους και να αναπτύσσουν επαγγελματικές δραστηριότητες, τα καραβάνια των προσφύγων και των λαθρομεταναστών που κατά χιλιάδες καταφθάνουν στη χώρα μας, δημιουργούν πλέον νέα δεδομένα για όλους μας και ιδιαίτερα για τις επερχόμενες γενεές των Ελλήνων.

Είναι φυσικό να προβληματίζονται οι άνθρωποι των γραμμάτων, της τέχνης και της επιστήμης. Και αυτός ο άπλος λαός φοβάται μήπως κάποια μέρα ξυπνήσει και βρεθεί ξένος στον τόπο του.

Οι Έλληνες ως έθνος έχουμε κοινή καταγωγή («όμαιμον»), κοινή γλώσσα («όμόγλωσσον») και κοινή θρησκεία («όμόθρησκον»). Στο σύνολο είμαστε Χριστιανοί Όρθόδοξοι. Έχουμε ακόμη και κοινά ήθη και έθιμα. Διαφέρουμε από άλλους λαούς που αποτελούν έθνη, γιατί αυτά δεν μιλούν την ίδια γλώσσα, ούτε

έχουν κοινή παράδοση και κοινή καταγωγή, ούτε βεβαίως και κοινή θρησκεία.

Κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας το Γένος των Ελλήνων δεν είχε κρατική οντότητα. Δεν υπήρχε ελληνικό κράτος, όπως απαιτεί η έννοια του κράτους, να διέπεται από νόμους και ρυθμίσεις που ορίζουν τις λειτουργίες και τις σχέσεις μεταξύ των πολιτών. Υπήρχε όμως το έθνος των Ελλήνων. Καταβαλλόταν προσπάθεια από όλους τους παράγοντες να διαφωτισθούν οι Έλληνες για την ιστορία τους, την Όρθόδοξη χριστιανική πίστη τους. Γι' αυτό κατά την επανάσταση του 1821 έκαλούντο όλοι οι άπανταχού της γής Έλληνες να ξεσηκωθούν «για του Χριστού την πίστην την άγιαν και της πατρίδος την ελευθερίαν».

Έκτός από την έθνική μας ταυτότητα έχουμε οι Έλληνες και την πνευματική μας κληρονομιά. Έχουμε ανυπολογίστου άξίας μνημεία λόγου και τέχνης, έθνικές και Όρθόδοξες χριστιανικές Παραδόσεις, ήθη και έθιμα. Έχουμε το μεγάλο θησαυρό της γνησίας Όρθοδόξου Χριστιανικής πίστεως, με όλο το βάρος αυτής της λέξεως, που λέγει πολλά για τους Όρθοδόξους Έλληνες. Μας τα έχουν κληροδοτήσει οι πρόγονοί μας ως πολιτισμική παρακαταθήκη. Αυτά συγκροτούν σε σημαντικό βαθμό την έθνική και θρησκευτική φυσιογνωμία μας.

Γι' αυτή την πλούσια, ανυπολογίστου και άμυθήτου άξίας κληρονομιά θα μπορούσε να επαναλάβει κανείς για όλους έμās τους Νεοέλληνες τους λόγους του άποστόλου Παύλου προς το μαθητή του

Τιμόθεο: «Τιμόθεε, τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐ-αγγελίου, ποῦ ὡς πολῦτιμο θησαυρὸ μᾶς ἐμπιστευθῆκε ὁ Κύριος, φύλαξέ τὴν καὶ ἀπόφευγε τοὺς κούφους καὶ μάταιους λόγους ποῦ τὴν βεβηλώνουν καὶ νοθεύουν, καὶ τὶς ἀντιλογίαις τῆς πλάνης, ποῦ φέρει ψεύτικα τὸ ὄνομα τῆς γνώσεως» (Α΄ Τιμ. ζ΄ 20).

Δικαιολογημένα ἀείμνηστος διακεκριμένος καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν σημείωνε πρὸ ἐτῶν: «Ἀπὸ πολλὰς πλευρὰς ἀκούονται παράπονα... κατὰ τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι ἀδρανεῖ καὶ σιγᾶ χωρὶς νὰ ἀντιδρᾷ στὴν κατακρήμνισιν τῶν Ἐθνικῶν Ἰδανικῶν, τὴν κακοποίησιν τῆς γλώσσης, τὴν διαστροφήν τῆς Ἱστορίας, τὸν ἐξευτελισμὸν τῆς Χριστιανικῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ Ἐκκλησίας, τὴν κατάπτωσιν τῆς παιδείας, τὸν ἀποπροσανατολισμὸν τῆς νεολαίας... Καθηγητὰς νὰ μάχονται ὄχι κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος καὶ αὐτῶν ποῦ ἀμφισβητοῦν τὰ ἐθνικά μας ἐδάφη, τὰ ὁποῖα καθηγίασαν τὰ αἵματα τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν μας, ἀλλὰ κατὰ τῶν τόνων καὶ πνευμάτων, ὡσὰν ἡ ἀπάλειψις αὐτῶν θὰ ἀποτελοῦσε μέσον ἐπιλύσεως ὁποιοῦδήποτε προβλήματος ποῦ ἐδημιούργησαν τὰ δεινὰ ποῦ μᾶς εὐρήκαν...!».

Ἐπὶ ὑπάρχει ὁμως δυνατότητα, νὰ ἀποφύγουμε τὸν μεγάλο κίνδυνο τῆς φυλετικῆς καὶ πνευματικῆς μας νοθεύσεως.

Ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη πληροφοροῦμαστε τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Ἰουδαϊσμός, τόσο κατὰ τὴν βαβυλώνια αἰχμαλωσία του (587-538 π.Χ.) ὅσο καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους, ἀντιμετώπιζε τὸν κίνδυνο τῆς φυλετικῆς καὶ πνευματικῆς ἀφομοιώσεώς του. Δὲν ἔβρισκε ἄλλο καρποφόρο μέσο ἐναντίον αὐτῶν τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν ἐκτὸς ἀπὸ τὴ θρησκεία του, ἡ ὁποῖα διέφερε ἀπὸ τὶς θρησκείαι τῶν ἄλλων λαῶν. Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐνεργείες τους μετὰ τὴν ἐπιστροφή ἀπὸ τῆ

βαβυλώνια αἰχμαλωσία τους ἦταν ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Ναοῦ τους. Διότι ἦταν σημεῖο ἀναφορᾶς καὶ κρίκος ἐνότητος τοῦ λαοῦ. Ὡς ὄρατὸ σημεῖο ἐπρόκειτο νὰ συγκεντρώσει καὶ νὰ συσπειρώσει ὅλους ὅσους ἀποτελοῦσαν τὴν Ἰουδαϊκὴ κοινότητα. Κατόπιν ἄρχισαν νὰ τηροῦνται καὶ τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα ποῦ ὁ Νόμος καὶ οἱ παραδόσεις τους καθόριζαν: τὸ Σάββατο, ἡ περιτομή, οἱ πλύσεις καὶ καθάρσεις, οἱ γιορτὲς, οἱ θυσίαι κλπ. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο κατόρθωσε ὁ Ἰουδαϊσμός νὰ ἀποφύγει τὸ τεράστιο ἀφομοιωτικὸ ρεῦμα τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ νὰ σώσει τὴν ἐθνικὴ ὑπόστασίν του καὶ τὴ θρησκεία του.

Ἡ ἱστορία λοιπὸν μᾶς ὑποδεικνύει τί πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπὲρ ὅσων καὶ ἐμεῖς οἱ Νεοῦ Ἕλληνες. Ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ ἀνάδειξις τῆς πνευματικῆς κληρονομίας τῶν πατέρων μας, ἰδιαίτερως τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς μας πίστεως, εἶναι τὸ ἀσφαλέστερο μέσο τῆς συγκρατήσεως, τῆς διασώσεως τῆς φυλετικῆς ὑποστάσεώς μας στὶς κρίσιμες ἱστορικὲς στιγμὲς ποῦ διέρχεται ἡ χώρα μας. «Ἐθνος τὸ ὁποῖον, ἐνῶ ἀντιμετωπίζει τὸν κίνδυνον τῆς φυλετικῆς καὶ πνευματικῆς ἀφομοιώσεως ἀπὸ ἄλλους λαοὺς, ὑποτιμᾷ, ὑποσκάπτει ἢ ἀπαρνεῖται καὶ ἀποξενώνεται ἀπὸ τὴν πνευματικὴ κληρονομία του, χάνει τὶς ἰσχυρότερες ἀπὸ τὶς βάσεις τῆς υπάρξεώς του» (Καθηγητὴς Βασίλειος Μ. Βέλλας).

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἀγίου Θεοῦ μας, μὲ τὶς πρεσβείαις τῶν ἁγίων ποῦ καθαγίασαν αὐτὸν τὸν τόπο, μὲ τὴ συνεχῆ ἐπαγρύπνησίν μας νὰ προσπαθῆσουμε νὰ μείνουμε «ἔδραϊοι καὶ ἀμετακίνητοι» ὅλοι μας στὴν Ὁρθοδοξία καὶ στὸν Ἑλληνισμό. Νὰ μείνουμε Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι καὶ Ἕλληνες, μὲ τὸν πολιτισμὸ, μὲ τὶς Ἐθνικοθρησκευτικὲς μας Παραδόσεις. Τότε θὰ μειωθοῦν οἱ ξένες ἐπιδράσεις στὴ ζωὴ μας καὶ θὰ περιορισθεῖ ὁ κίνδυνος τῆς φυλετικῆς μας νοθεύσεως. ■

Είχα κινηματογράφο

Πολύ νωρίς σήμερα, πάτερ Νίκανδρε!

–Με τη ζέστη που κάνει στην πόλη δέν μπορούσα να κοιμηθώ. Είπα λοιπόν να 'ρθώ στο Κοιμητήριο, μιά κι έχει εδώ δροσιά με τὰ δένδρα και την ώραία θέα προς τὴ θάλασσα.

–Καλὰ ἔκανες, παππούλη. Μήπως θέλεις νὰ σοῦ κάνω ἕνα καφεδάκι; τὸν ρώτησε ὁ Κώστας, χρόνια φύλακας τοῦ Κοιμητηρίου τῆς πόλεως.

–Ἄν δὲν σὲ κουράζει, καλὸ θὰ μοῦ κάνει.

–Πῶς τὸν πίνετε;

–Μέτριο.

Σὲ λίγο ὁ δίσκος με τὸν μοσχοβολιστὸ καφέ, με δύο παξιμαδάκια κι ἕνα ποτήρι δροσερὸ νερὸ ἦταν πάνω σ' ἕνα σκαμνάκι μπροστὰ στὸν παπα-Νίκανδρο.

–Σ' εὐχαριστῶ, Κωνσταντίνε, νὰ 'χεις τὴν εὐχή μου. Κάθισε, εὐλογημένε, νὰ κουβεντιάσουμε λιγάκι.

Εὐγενικὸς καὶ σεβαστικὸς ὁ φύλακας κάθισε ἀπέναντι ἀπὸ τὸν ἱερέα κι ἄρχισαν τὴ συζήτησή τους. Κάποια στιγμή ὁ Κώστας ἔδειξε στὸν παπα-Νίκανδρο ἕνα μεσόκοπο ἄνδρα, ποὺ στεκόταν ὀρθιος μπροστὰ σ' ἕνα νιόσκαφτο τάφο πρὸς τὰ δυτικά τοῦ Κοιμητηρίου.

–Τὸν βλέπεις αὐτὸν τὸν κύριο, πάτερ; Εἶναι μέρες τώρα ποὺ ἔρχεται κάθε με-

σημέρι καὶ κλαίει σὰ μικρὸ παιδί μπροστὰ στὸν τάφο. Ἔλειπες με ἄδεια, ὅταν κήδεψε πρὶν ἀπὸ ἕνα μῆνα περίπου τὴ γυναίκα του, καὶ ἀσφαλῶς δὲν τὸν γνώρισες. Εἶπα στὴν Ἀγγελικὴ τὴ νεωκόρισσα νὰ τὸν πλησιάσει καὶ νὰ τὸν παρηγορήσει, καὶ τό 'καμε με πολλὴ ἀγάπη, ἄς εἶναι καλὰ.

–Εἶναι πιστὴ ἡ Ἀγγελικὴ, καὶ μαζί με ἄλλες καλὲς χριστιανὲς παρηγοροῦν πολλοὺς πενθοῦντες, τὸν διέκοψε ὁ παπα-Νίκανδρος.

–Μάλιστα, πάτερ. Ἔχω προσωπικὴ πείρα. Τὶς βλέπω ἐδῶ κάθε τόσο. Βλέπω ὅμως ὅτι συνεχίζει νὰ κλαίει ὁ ἄνθρωπος.

–Εἶναι φυσικὸ. Γυναίκα του ἦταν. Τὴν ἀγαποῦσε πολὺ, φαίνεται.

–Ἀσφαλῶς. Ὅμως...

–Τί ὅμως; Τί θές νὰ πεῖς;

–Μήπως θὰ 'θελες, παππούλη, νὰ τὸν πλησιάσεις καὶ σὺ νὰ τοῦ πεῖς δυὸ καλὰ λόγια; Λέω ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἔφερε τέτοια ὥρα ἐδῶ πάνω.

–Καλὰ λές, Κώστα παιδί μου. Εἶναι χρέος ἀγάπης αὐτό.

Κι ἀμέσως προχωρώντας προσεκτικὰ ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς τάφους ἔφτασε στὸν νιόσκαφτο τάφο, ὅπου στεκόταν κι ἔκλαιγε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

–Χαίρετε, κύριε, ἄρχισε πρῶτος ὁ ἱερεὺς, ὁ Θεὸς μαζί σας. →

–Χαίρετε, πάτερ, απάντησε δακρυσμένος ο άλλος κι έκανε μια υπόκλιση.

–Ποιόν πενθείτε πρόσφατα;

–Τη γυναίκα μου. Πέθανε πριν από είκοσι πέντε μέρες. Είχαμε κι ένα παιδί, που σκοτώθηκε πριν από τρία χρόνια με το μηχανάκι του. Απόμεινα μόνος! Έρχομαι κάθε μεσημέρι κι ανάβω το καντηλάκι και δυο - τρία κεριά και κλαίω - και κλαίω. Και πού δεν την πήγα την Αναστασία μου για να γίνει καλά, αλλά τίποτε! Κανείς γιατρός δεν μπόρεσε να την θεραπεύσει. Έμένα έπρεπε να πάρεi ο Θεός κι όχι εκείνην. Άν μείνει πίσω ο άντρας, μοιάζει σά να τελειώνει ή ζωή του. Είναι σκληρός ο Θεός, πάτερ!

–Μην τὸ λέτε αυτό. Πώς σὰς λένε;

–Πέτρο.

–Ο Θεός, κύριε Πέτρο, είναι ὁλος ἀγάπη. Κι ἂν ἐπιτρέψει κάποτε κάποια θλίψη και δοκιμασία, δὲν τὸ κάνει για να μὰς τιμωρήσει, ἀλλὰ για να μὰς παιδαγωγήσει, για να βγει κάτι καλὸ για μὰς τὸυς ἴδιους.

–Εμένα πάντως με τιμώρησε. Μου τὸ ἔλεγε κι ἡ συχωρεμένη ὅτι θὰ μὰς τιμωρήσει ὁ Θεός.

–Γιατί, κύριε Πέτρο;

–Γιατί, πάτερ, εἶχα κινηματογράφο κι ἔφερνα κι ἔπαιζα στὸν κόσμο βρώμικα ἔργα, ἀποκτοῦσα χρήματα μολύνοντας τὸυς ἀνθρώπους. Μαλώνναμε κάθε μέρα στὸ σπῖτι γι' αὐτό. Δὲν τὴν ἤθελε αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἢ μακαρίτισσα. Ἀλλὰ πὸυ νὰ τὴν ἀκούσω ἐγὼ! Τὴν ἔβριζα, τὴν ἔλεγα «καλόγρια» και «θεοῦσα». Εκείνη ὁμως μου φερόταν πάντα με χαμόγελο και με ἀγάπη. Τώρα πὸυ τὴν ἔχασα, καταλαβαίνω τί ἄγγελος ἦταν. Ἐκλεισε πιά, μαύρισε τὸ σπῖτι μου, πάτερ. Κι ἀπὸ τότε πὸυ ἔφυγε, δὲν ξανάνοιξα τὸ βρωμομάγαζό μου, ἔβαλα

λουκέτο στὸν κινηματογράφο μου. Δὲν ἔχω διάθεση για τίποτε. Μὲ συγχωρεῖτε πὸυ κλαίω, ἄντρας ἐξηντάρης, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ κρατηθῶ.

–Ἐχετε δίκιο, κύριε Πέτρο. Και δὲν εἶναι κακὸ πὸυ κλαίτε. Τὰ δάκρυά σας φανερώνουν τὴν καλὴ καρδιά σας, τὴν καρδιά σας πὸυ ἀγαποῦσε και ἀγαπᾶ τὴ σύζυγό σας. Ὡς ἱερεὺς ὁμως ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὰ δάκρυά σας φανερώνουν και τὴ μετάνοιά σας για τὴν ἔως τώρα ζωή σας, ἀλλὰ και τὴν ἀπόφασή σας νὰ ζήσετε στὸ ἐξῆς μιὰ καθαρὴ ζωή, ὅπως τὴ θέλει ὁ Θεός. Και αὐτὸ εἶναι τὸ καλὸ για σὰς πὸυ βγάζει ὁ Θεός ἀπὸ τὴ δοκιμασία σας. Στὴν Ἐκκλησία μας ἔχουμε τὸ ἱερὸ Μυστήριο τῆς Ἐξομολογήσεως, με τὸ ὅποιο σβήνουν ὅλα τὰ ἀμαρτήματα και ἀρχίζει μιὰ νέα ζωή. Ἐλάτε μιὰ μέρα νὰ ἐξομολογηθεῖτε, και θὰ ἀλλάξουν οὐσιαστικά ὅλα στὴ ζωή σας. Τότε θὰ εὐφραίνεται και ἡ ψυχὴ τῆς ἀγαπημένης συζύγου σας στὸν οὐρανό. Και σὰς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ μνημονεύω τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ Αναστασίας σὲ κάθε Λειτουργία.

–Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, πάτερ, για τὰ παρηγορητικά σας λόγια. Μὲ ἀνακουφίσατε. Θὰ ἔλθω ὅπωςδῆποτε.

–Σὰς περιμένω και θὰ προσεύχομαι για σὰς, κύριε Πέτρο. Πάρτε κι αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι, πὸυ γράφει για τὴν Ἐξομολόγησι. Θὰ με βρεῖτε στὴ Φανερωμένη...

Ἐστερα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ κ. Πέτρος πῆγε στὴ Φανερωμένη και ἄνοιξε τὴν καρδιά του στὸ Μυστήριο τῆς Ἐξομολογήσεως ἐμπρὸς στὸν παπα-Νίκανδρο, κι ἐνίωσε ν' ἀνοίγει ἐμπρὸς του ὁ οὐρανός. Τὸν εἶχε ἐπισκεφθεῖ ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Μιὰ νέα ζωή ἀρχίζει πλέον για τὸν πρῶην ὑπηρέτη τοῦ κακοῦ. ■